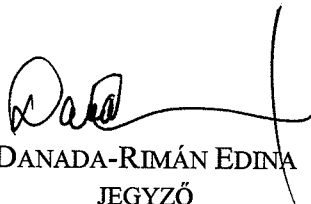

Előterjesztés

Budapest Józsefvárosi Önkormányzat
Képviselő-testülete számára

Előterjesztő: Sántha Péterné alpolgármester	
A képviselő-testületi ülés időpontja: 2014. augusztus 27.	..... sz. napirend
Tárgy: Javaslát botlatókő, emléktábla elhelyezésére	
A napirendet <u>nyílt/zárt</u> ülésen kell tárgyalni, a döntés elfogadásához egyszerű/ <u>minősített</u> szavazattöbbség szükséges.	
ELŐKÉSZÍTŐ SZERVEZETI EGYSÉG: VÁROSFELJESZTÉSI ÉS FŐÉPÍTÉSI ÜGYOSZTÁLY FŐÉPÍTÉSI IRODA	
KÉSZÍTETTE: IVÁNYI GYÖNGYVÉR	
PÉNZÜGYI FEDEZETET <u>IGÉNYEL</u> /NEM IGÉNYEL, IGAZOLÁS: <i>„Munkálváltó” javaslat mellett</i>	
JOGI KONTROLL: <i>J. JE</i>	
BETÉRJESZTÉSRE ALKALMAS:	
 DANADA-RIMÁN EDINA JEGYZŐ	
2014 AUG 25.	
Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság	x
Humánszolgáltatási Bizottság	x
<u>A Városgazdálkodási és Pénzügyi Bizottság/a Humánszolgáltatási Bizottság javasolja a Képviselő-testületnek az előterjesztés megtárgyalását.</u>	

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Előzmények

2014. június 4-én Szalai Attila, a Bethlen Gábor Alapítvány kurátora azzal a kéréssel kereste meg az Önkormányzatot, hogy a Corvin közben egy lengyel-magyar emléktáblát szeretnének elhelyezni, a varsói ún. „Kis felkelő” szobrának domborműves ábrázolásával.
2014. június 26-án Dr. Szönyiné dr. Rózsahegyi Zsuzsa a kérelemmel fordult az Önkormányzat felé, hogy édesapja, Klein György emlékére ún. „botlatókövet” szeretne elhelyezni a lakása, a Népszínház u. 59. sz. alatti ház előtt, meggyilkolásának 70. évfordulója alkalmából. (1. melléklet)

II. A betérjesztés indoka

A Józsefvárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és használatának rendjéről szóló 18/2013. (IV. 24.) önkormányzati rendelet szabályozza a művészeti alkotások, vallási, kulturális, történelmi szimbólumok, emléktáblák elhelyezését. E rendelet szerint Józsefváros teljes közigazgatási területén közterület használati hozzájárulást kell beszerezni, „az 1991. évi XX. törvény 109. §-a alapján művészeti alkotásnak minősülő tárgyak, valamint a művészeti alkotásnak nem minősülő vallási, kulturális, történelmi szimbólum(ok), emléktábla(ák) elhelyezéséhez.”

ÉRKEZETT

2014 AUG 25

17 45 31

A rendelet szabályozza az elhelyezéshez szükséges kérelmek beadási határidejét is. Amennyiben a műalkotás tervezett elhelyezésére az év első 6 hónapjában kerülne sor, akkor az azt megelőző év szeptember 30. napjáig kell benyújtani a kérelmet. „A benyújtott összesített kérelmekről a Képviselő-testület a benyújtási határidőt követő 60 napon belül dönt.”

Tekintettel a 2014. évi önkormányzati választásokra, 2014. augusztus 25-ig beérkezett kérelmekről a ciklus utolsó képviselő-testületi ülésén, 2014. augusztus 27-én szükséges döntést hozni, mivel az új Képviselő-testület üléskezési rendje előre nem ismert.

III. Tényállási adatok

1. A Corvin közben álló „pesti srác” szobrát a varsói „Kis felkelő” szobra ihlette. Az 1944-es Varsói felkelés idején a magyar csapatok nem voltak hajlandók a lengyelek ellen fellépni, az 1956-os szabadságharc során pedig nagy volumenű humanitárius segítség érkezett Lengyelországból.
2. Klein Györgyöt 1944. október 17-én a nyilasok többedmagával a Népszínház utca 59. sz. ház udvarán agyonlőtték.

IV. A döntés tartalmának részletes ismertetése

A kérelmek tárgyában a Képviselő-testület az alábbi döntéseket hozza:

1. A Képviselő-testület támogatja a Corvin közben egy lengyel-magyar emléktábla elhelyezését úgy, hogy a pénzügyi támogatásra előzetes kötelezettséget vállal az Önkormányzat, a következő évi költségvetés tervezés terhére. A támogatási szerződés aláírására 2014. december 31. napjáig kerül sor.
2. A Képviselő-testület támogatja dr. Szönyiné dr. Rózsahegyi Zsuzsa kezdeményezését, édesapja Klein György emlékét megőrző botlatókö elhelyezésével kapcsolatban.

V. A döntés célja, pénzügyi hatása

A Képviselő-testület a művészeti alkotásnak minősülő tárgyak, valamint a művészeti alkotásnak nem minősülő vallási, kulturális, történelmi szimbólumok, emléktáblák elhelyezéséhez hozzájárulását adja.

A Corvin közti emléktábla elkészítéséhez a kezdeményező Bethlen Gábor Alapítvány az Önkormányzat anyagi hozzájárulását is kérte, azonban az idei költségvetést már nem lehet tovább terhelni, így a 2015. évi költségvetés tervezésekor előzetes kötelezettségvállalásként kell figyelembe venni. A személyes egyeztetésen elhangzottak alapján nagyságrendileg 700.e Ft fedezetét kellene biztosítani.

A botlatókö elhelyezésének költségeit kezdeményező viseli.

VI. Jogszabályi környezet

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 42. § 8. pontja szerint a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható a közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása. A Képviselő-testület döntése az Mötv. 23. § (5) bekezdés 13. pontján, valamint a Józsefvárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közterületek használatáról és használatának rendjéről szóló 18/2013. (IV. 24.) önkormányzati rendelet 5.§ (2) bekezdés 23. pontján alapul.

Mindezek alapján kérem az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

1. a) támogatja a Corvin közben a varsói „kis felkelő” emléktáblájának elhelyezését, melyhez 2015. évben 700,0 e Ft támogatást is nyújt.

b) 2015. évre 700,0 e Ft összegben előzetes kötelezettséget vállal az a) pontban foglaltak címén, melynek fedezetül az Önkormányzat saját bevételét jelöli meg.

c) felkéri a Polgármestert, hogy a 2015. évi költségvetés tervezésénél az a)-b) pontban foglaltakat vegye figyelembe.

d) felkéri a Polgármestert, hogy előzetes kötelezettségvállalás mellett a támogatási szerződést 2014. december 31. napjáig a Bethlen Gábor Alapítvánnyal kösse meg.

Felelős: polgármester

Határidő: A) 2014. augusztus 27., b)-c) 2015. évi költségvetés elfogadása, d) 2014. december 31.

2. támogatja Klein György emlékére botlatókő elhelyezését a Népszínház u. 59. sz. alatti ház előtti járdán.

Felelős: polgármester

Határidő: 2014. augusztus 27.

3. felkéri a polgármestert, hogy a határozat 1. pontjában szereplő támogatás érdekében a 2015. évi költségvetés tervezésekor az emléktábla költségeire biztosítson fedezetet.

Felelős: polgármester

Határidő: a 2015. évi költségvetés tervezése

A döntés végrehajtását végző szervezeti egység: Városfejlesztési és Főépítési Ügyosztály, Pénzügyi Ügyosztály

Budapest, 2014. augusztus 25.

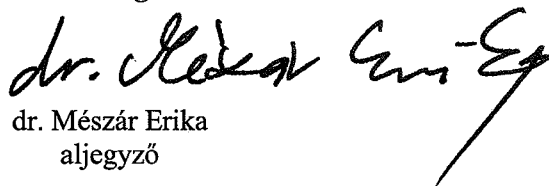
Sántha Péterné
alpolgármester

Törvényességi ellenőrzés:

Danada-Rimán Edina

jegyző

nevében és megbízásából

dr. Mészár Erika
aljegyző

„Mi minden erőt, ami a haza javára akar és tud lenni, nem eltiporni, hanem együvé fogni kívánunk.”

Dr. Kocsis Máté

Budapest

Polgármester

2014. április 17.

Budapest, Józsefváros

Tisztelt Polgármester Úr!

A Bethlen Gábor Alapítvány egyik kurátoraként azzal a kéréssel fordulok Önhöz, hogy a Corvin közben elhelyezni kívánt lengyel-magyar emléktábla felállításának ügyét lehetőségei szerint támogatásban részesíteni szíveskedjék. A tábla felállításának szándékáról a BGA Kuratóriuma 2014. január 28-i ülésén hozott döntést, amelynek értelmében engem bízott meg a terv kivitelezésének gondozásával. Hasonló tartalmú levelet Lezsák Sándor, az OGY alelnöke, a BGA kuratóriumának elnöke a tájékoztató mellékletekkel együtt 2014. február 10-i keltezéssel már átküldött Önnek.

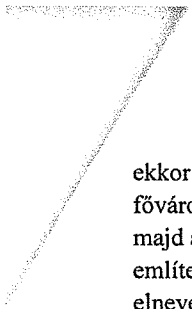
Szíves tájékoztatásul, kérem, vegye figyelembe az alábbiakat:

Kiváló próbatétele volt a lengyel-magyar barátságnak az 1944 nyarán, Varsó környékén állomásozó a magyar honvédsereg egységeinek a Varsói Felkelés idején tanúsított magatartása. A magyarok azzal is kifejezésre juttatták a lengyelek iránti rokonszenvüket, hogy nem folytattak semmiféle ellenséges katonai tevékenységet, hanem éppen ellenkezőleg a németek előtt titokban fegyverrel és élelemmel látták el a lengyeleket, konspirálva befogadták tábori kórházaikba a sebesültjeiket.

E viselkedésnek szeretnénk emléktáblát állítani a Corvin közben a leventepuskát szorongató „Jancsi” szobrával szemközti falon. A táblán a varsói „Kis felkelő” szobrának domborműves megjelenítését kívánjuk elhelyezni – mintegy párjaként a budapesti 56-os gyermekharcosnak. A táblának közvetlenül kettős üzenete lenne: egyrészt a barna és a vörös totalitarizmus elleni felkeléseink, harcaink gyermekhőseinek állítana emléket, másrészt a magyarok viselkedésének 1944-ben Varsó környékén. A tábla szövegében ezekre kívánunk utalni. A szöveg megfogalmazását a BGA Kuratóriumának elnöke, Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke vállalta magára.

A tábla felavatását jó volna idén szeptember 1-re időzíteni. 75 éve ezen a napon támadta meg a hitleri Németország Lengyelországot, és e hónaptól fogadta be Magyarországot a lengyel katonai és civil menekültek tízezreit (mintegy 150 ezer embert, köztük 5 ezer zsidót). A 63 napig tartó 1944-es Varsói Felkelés 70. évfordulóján leszünk, a varsói harcok derekán, s

1

ekkor a lengyelekkel fraternizáló magyar egységeket a németek még nem vonták ki a lengyel főváros környékéről, az ezt elrendelő parancs egy héttel később születik meg. Mindezekről majd az ünnepségen beszélni kell, kitérve arra is, hogy a lengyel nemzeti emlékezet az említett eseményeket, tényeket számon tartja. (Ld. a varsói utcák, terek magyar vonatkozású elnevezéseiről tájékoztató mellékletet). Az avatásra lengyel vendégeket is meg kell hívni.

Hozzá szeretném tenni, hogy a Corvin köz 1956-os utolsó parancsnokával, Pongrátz Gergellyel személyes jó barátságban lévén, egykor együtt járva Varsóban, az ottani Kis Felkelő szobra előtt fogalmazódott meg bennünk az ötlet. Ám elszólította Őt az Úr, mielőtt belevághattunk volna. Úgy véljük, a tábla felállításával így az Ő emlékének is tartozunk.

A tábla tervezésével és kivitelezésével Burián Norbert szobrász hallgatót kívánjuk megbízni, aki több ifjúsági biennálén is díjakat nyert. Kezdeményezésünket mind elviekben, mind anyagiakban támogatja az Országos Lengyel Önkormányzat is. Reménykedünk abban, hogy Józsefváros vezetésének támogatására ugyancsak számíthatunk. Kérjük, tegye lehetővé a munkakapcsolat felvételét a Polgármesteri Hivatal, illetve az Önkormányzat megbízottjával.

Szíves figyelmét megköszönve, tisztelettel üdvözlö,

Szalai Attila

a Bethlen Gábor Alapítvány kurátora

A 2014. február 10-én átküldött mellékletek:

A magyarok és az 1944-es Varsói Felkelés

Varsói magyar köztéri elnevezések és emlékhelyek

Illusztrációk

Dokumentum fotók a varsói gyermekhősökről

WARSZAWA 1944

BUDAPEST 1956

E tábla révén nyújthatnak kezét egymásnak a XX. század két legnagyobb totalitarizmusa, a barna és a vörös ellen fegyvert fogott varsói és pesti srácok. Az 1944-es Varsói Felkelés idején a keleti frontról a lengyel főváros alá visszavont magyar alakulatok nem voltak hajlandók harcolni a felkelőkkel, sőt, a lengyelek fegyvert, ruhát és élelmiszert is kaptak a honvédektől, akik sebesültjeiket is befogadták. Számosan át is álltak a felkelők oldalára. 1956-ban pedig a leggyorsabb és legnagyobb volumenű humanitárius segítség Lengyelországból érkezett, s a budapesti nemzetőrök karszalagját lengyel diákok is felhúzták.

Örök dicsőség emléküknél!

2014

Bethlen Gábor Alapítvány
1956-os Pesti Srác Alapítvány
Budapest VIII. Kerületi Önkormányzata

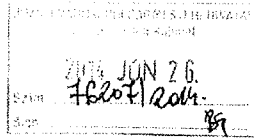
Za sprawą tej tablicy mogą sobie podać ręce młodzi powstańcy z Warszawy i Budapesztu, którzy chwycili za broń by podjąć walkę z dwoma największymi totalitarizmami XX wieku, brunatnym i czerwonym. W 1944 roku wycofani z frontu wschodniego pod stolicą Polski oddziały węgierskie odmówiły wystąpienia wobec powstańców, co więcej, udzielały im broń, ubrania i żywność, a ich ranni zostali przyjęci do węgierskich szpitali poliwych. Wielu przeszło na stronę powstańców. W 1956 zaś najszybszą i największą pomocą humanitarną dla Węgier przyspieszyła Polska i opaski Straży Narodowej nosili studiujący w Budapeszcie słuchacze polscy.

Wieczna chwała ich pamięci!

2014

Fundacja im. Gábora Bethlena
Fundacja Pesztańskich Chłopców
Samorząd VIII Dzielnicy Budapesztu

1

Iktatásra érkezett
2014 JÚL 11.

T. Fennségi
Intézked.
2014. 06. 26.
Kocsis

Iktatási Osztály Polgármesteri Hivatala
Központi Iktató

Tárgy: kérelem

Dr. Kocsis Máté
Budapest VIII. kerület
Polgármestere
B u d a p e s t

Érkezett: 2014 JÚL 14	Szám: 26-201
Melléklet: 4	Előzetes: 4

2014 JUN 26.
[Handwritten signature]

Tisztelt Polgármester Úr!

Alulírott Dr. Szőnyiné dr. Rózsahegyi Zsuzsa (az alábbi kéressel fordulok Önhöz:

alatti lakos) KEZETT

A Budapest VIII. kerület Népszínház utca 59. szám alatti lakóházban laktunk az egész családommal együtt.

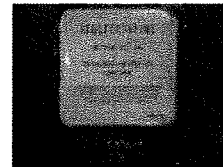
1944. október 17-én ebben a házban a nyilasok – többed magával – tarkón lötték édesapámat.

Szeretnék édesapám emlékére egy „botlatókö”-vel emléket állíttatni a fenti cím előtt.

„1943 és 1945 között emberek milliói tűntek el Európa városaiból, falvaiból - legtöbbször anélkül, hogy maradandó nyomot hagytak volna maguk után. A Stolperstein-ek ("botlatókövek") ezeket a hiányzó nyomokat teszik újra láthatóvá. Általuk az egyes áldozatok személyes sorsával szembesülünk."

Günter Demnig kölni művész kis betonkockára applikált réztáblába vési az elhurcoltak, meggyilkoltak nevét, születésének és deportációjának időpontját, valamint meggyilkolásának helyszínét és idejét. Az így készült, macskakőre emlékeztető Stolperstein-t az áldozat utolsó szabadon választott lakhelyének bejárata előtt **személyesen illeszti a járdába.**

Az idei év, a hetvenedik évforduló különösen indokolttá teszi az emlékezés eme formáját. Minden egyes követ privát adományokból finanszíroznak. 120 euró - kb. 36 000 forint - szükséges ahhoz, hogy újabb kő kerülhessen letételre. Az édesapám emlékére elhelyezendő „botlatókö” költségeit én fedezném.

Tekintettel a fentiekre, kérem szíves közreműködését és engedélyét, hogy az elhelyezéshez szükséges engedélyt megkaphassam.

Budapest, 2014. június 17.

Szomolányiné Kocsis Beatrix Éva

Feladó:
Küldve: 2014. július 23. 11:46
Címzett: Főépítési Iroda Szervezeti egység
Tárgy: kérelem botlatókó elhelyezésére

JÓZSEFVÁROSI POLGÁRMESTERI HIVATAL	
12.	
2014 JÚL 23.	
Szám:	83605/2014
Szignó:	ly

Tisztelt Főépítész Úr!

Szomolányiné Kocsis Beatrix ügyintéző asszonytól e-mail-en kapott levélre hivatkozással kérem szíveskedjék engedélyezni, hogy édesapám emlékére elhelyeztethessek egy botlatókövet a **VIII. kerület Népszínház utca 59. számú ház előtt**.

Az elhelyezésre kerülő botlatóköveket Günther Demnig német szobrász művész készíti és helyezi el. Ez egy, kis négyzet alakú rézlap, amelyet az utca kövezetébe raknak le. Budapesten és vidéken is több helyen is van már ilyen botlatókő. Mindegyik teljesen egyforma méretű. **Sajnos a pontos méretét nem tudom.**

Én az alábbi feliratot szeretném a rézlapba vésetni:
Itt lakott
Klein György
sz.: 1909.
1944. október 17-én
ennek a háznak az udvarán
a nyilasok tarkón lötték.

Józssefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala		
Központi Iroda		
Érkező:	2014 JÚL 23.	26-291/2
Melléklet:	Címzety:	Hívószám:
	Φ Szomolányiné	ee

Az engedélyezéshez szükséges közreműködését és segítségét előre is köszönöm.

Tisztelettel üdvözlöm:
 Dr. Szőnyiné dr. Rózsahegyi Zsuzsa